

Razvoj volonterstva u Istarskoj županiji

Poticanje razvoja volonterstva Istarska županija započela je još 2005. godine kroz smjernice u Planu za zdravlje, u okviru prioriteta socio-zdravstvene zaštite starijih osoba. Cilj je bio okupiti organizacije/ pojedince s iskustvom u volonterskom pružanju pomoći starijim osobama i analizirati stanje i mogućnosti unapređenja volonterstva na području županije.

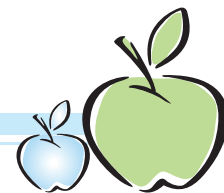
U okviru Podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske u Puli se kontinuirano provodi program volonterske skrbi za starije i nemoćne osobe. Svake godine se putem tečaja educira nova grupa volontera koji se zatim uključuju u program pružanja pomoći starijim osobama. Pomoć se sastoji u donošenju namirnica i drugih potreština, organizaciji prehrane, nabavci lijekova, naručivanju i pratnji pri odlasku liječniku, plaćanju troškova režija, održavanju osobne higijene, pospremanju stana, odlasku u kupovinu, šetnju i slično.

Osim što se korisnicima pruža takva pomoć, često ih se informira o mogućnosti ostvarivanja nekih drugih prava, uglavnom iz djelatnosti socijalne skrbi ili zdravstvene zaštite, kao što je ostvarenje prava na doplatu za njegu i pomoć, zdravstvenu njegu u kući i drugo. Ovakav izvaninstitucionalni oblik skrbi znatno smanjuje socijalnu isključenost kod starijih osoba, omogućava njihov dalji ostanak u vlastitom domu, smanjuje ili odgađa smještaj u ustanovu i u konačnosti doprinosi podizanju kvalitete života kod starijih osoba. Korisnici su starije osobe koje najčešće žive same i nisu u mogućnosti samostalno obavljati svakodnevne životne aktivnosti.

Trenutno je u ovom programu aktivno 50 volontera koji pružaju pomoć za 60 korisnika. Od njih 46 ih žive sami, a ostalih 14 s bračnim drugom ili s drugom osobom koja joj u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba nije u mogućnosti pomoći. U dobroj strukturi korisnika prevladavaju

vrlo stare osobe, tako da je 28 korisnika starije od 80 godina, 26 su između 65 i 80 godina, dok ih je šestoro mladih od 65 godina, ali su vrlo lošeg zdravstvenog stanja. Volonteri su tijekom protekle godine obavili ukupno 4.620 obilazaka i pružili 7.400 usluga. Troškove provedbe programa sufinanciraju Grad Pula i Istarska županija. U cilju daljeg jačanja i razvoja volontiranja, SUH se udružio u Volonterski centar Istre koji je nedavno osnovan u Puli te su krajem 2012. godine, povodom Međunarodnog dana volontera, zajednički održali okrugli stol na temu značaja i daljeg promicanja volonterstva.

Potaknuta sve većim problemom zbrinjavanja teško bolesnih i umirućih pacijenata, Istarska je županija 2006. godine započela s formiranjem jezgre stručnjaka, volontera i institucija koje će pružati pomoć pacijentima po principima palijativne skrbi. Istarska je županija prepoznala potrebu bolesnika i osigurala financijska sredstva za organiziranje izvanbolničke palijativne skrbi. Tako se u sklopu *Lige protiv raka* provodi program psihološke pomoći zdravstvenim djelatnicima koji rade s umirućim i teško bolesnim osobama. Sedam nezdravstvenih volontera radi

u domovima za starije i nemoćne osobe ili sudjeluju u timu kućnih posjeta. Rad volontera i palijativnog tima je pod supervizijom voditelja. Pravo bolesnika na pomagala koja su mu potrebna u završnoj fazi života teško se i kasno ostvaruje te je u svrhu zadovoljavanja potreba bolesnika organizirana posudionica pomagala.

U proteklim je godinama ostvarena edukacija voditelja palijativne skrbi, volontera i javnosti, supervizija i održavanje timskog rada, uključivanje volontera u akcije senzibiliziranja javnosti, promociju i prikupljanje sredstava za poboljšanje kvalitete skrbi za bolesnike na onkološkom odjelu Opće bolnice Pula, širenje ideja i prakse volonterstva na osnovnoškolsku i srednjoškolsku populaciju i studente, kućne posjete bolesnicima i podrška obiteljima, rad nezdravstvenih volontera u domovima za starije i nemoćne osobe u obitelji, posudionica pomagala, suradnja s raznim udrugama (Društvo distrofičara Istre, Hrvatsko društvo prijatelja hospicija, Hrvatsko društvo palijativne medicine, umirovljenici), prikaz radova na stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu te analiza potreba za palijativnom skrbi u Istarskoj županiji.

Volonterski rad u Domu za starije i nemoćne u Poreču započinje odmah po stavljanju ustanove u funkciju 2007. godine kada se formira grupa za religioznu potporu. Grupu čini petnaestak volonterki koje kontinuirano dva puta tjedno (ponedjeljkom i srijedom) po sat vremena održavaju molitvene grupe u kojima sudjeluje oko 20 korisnika. Korisnicima koji su teže pokretni ili u invalidskim kolicima, volonterke pomažu pri dolasku u kape-

licu. Uz religioznu potporu, volonterke korisnicima čitaju dnevni tisak i knjige, dolaze na proslave rođendana pojedinih korisnika te na ostale svečanosti koje se organiziraju u Domu. Plesna zabava uz muzički sastav najposjećeniji je i najomiljeniji oblik zabave u ustanovi koji korisnicima iznimno puno znači.

U studenom i prosincu 2011. godine u suradnji s Ligom protiv raka Pula održan je tečaj palijativne skrbi za volontere koji je uspješno završilo 30 volonterki. Po završetku tečaja volonterima je ponuđena suradnja u vidu volontiranja u ustanovi ili u kućama korisnika programa *Hospicij – kućna skrb*. Educirani volonteri angažirani su u ustanovi prema svojim sklonostima u individualnom druženju s korisnicima, čitanju dnevne štampe, šetnjama s korisnicima, društvenim igrama, ovisno o raspoloživom slobodnom vremenu volontera te u zajedničkom radu s korisnicima u kreativnim radionicama utorkom i četvrtkom u popodnevnim satima.

Volonterske akcije započinju putem programa *Hospicij – kućna skrb* koji se provodi na području Poreča od 2002. godine, najprije kao jedan od programa Fonda Poreč - zdravi grad, a od 2007. godine po stavljanju u funkciju Doma za starije i nemoćne osobe Poreč kao jedan od programa izvaninstitucionalne skrbi koje provodi ustanova.

Posebno je vrijedna promocija volonterskog rada među mladima suradnja s prestižnom privatnom gimnazijom Culver Academies u SAD-u. U sklopu školovanja učenici ove škole moraju odraditi određeni broj sati društveno korisnog rada da bi mogli maturirati. Često putuju u inozemstvo, troškove smještaja i hrane snose sami, a ponekad rade u zamjenu za ručak. U cilju poticanja volonterstva među srednjoškolcima na našem području pozvani su učenici Turističko-ugostiteljske škole *Antona Štifačića* iz Poreča da se pridruže američkim vršnjacima u akciji volonterskog čišćenja Doma za starije i ne-

moćne osobe, da se upoznaju i razmijene iskustva (2006. i 2007. godine).

Humanitarna udruga *Naš San Njihov Osmijeh* osnovana je 2010. godine u cilju promicanja humanosti, dobrote i ljubavi prema čovjeku, buđenja pozitivnih vrijednosti i povezanosti među ljudima, usvajanja vrijednosti i navike pomaganja koje se temelji na volonterskom djelovanju i pružanju nesebične pomoći onima kojima je pomoć potrebna. U tu svrhu Udruga surađuje sa sličnim organizacijama, udruženjima i građanima iz zemlje i inozemstva te može vršiti druge aktivnosti u svrhu ostvarenja ciljeva udruge. Udruga je dobitnik državne nagrade za humanitarni rad u 2012. godini.

Ideja o osnivanju Volonterskog centra Istra ostvarena je u prosincu 2009. godine kada su lokalne udruge Zelena Istra, Sunčokret, Metamedij, ZUM, Casoni Vecchi te Gradsko društvo Crvenog križa Pula i Obiteljski centar Istarske županije pokrenuli inicijativu za osnivanje i poboljšanje infrastrukture za volontersko djelovanje na području Istarske županije. Oformljena je baza podataka volontera i organizatora volontiranja i dodana na internet stranicu Volonterskog centra Istra www.vci.hr. Pristupom u bazu podataka mogu se dobiti informacije o organizacijama zainteresiranim za prihvatanje volontera (naziv i mjesto, kontakt osoba i podaci, područje djelovanja, opis potrebe za volonterima i specifičnosti volontiranja) koje su trenutno u evidenciji Volonterskog centra, odnosno o građanima Istarske županije zainteresiranim za volontiranje. Podaci koje sadrži obrazac za građane su šifra i mjesto, vještine, znanja i zdravstvena ograničenja volontera, područja na kojima bi htjeli volontirati, oblik volontiranja koji ih zanima i vrijeme dostupno za volontiranje. Ukoliko i dalje želimo promicati kulturu volonterstva te ustrajati na tome da ga je potrebno razvijati u našoj zajednici, svi se trebamo voditi mišlju Elizabeth Burns, predsjednice International Association for Volunteer Effort: *“Volontiranje danas više nije samo jedna od mogućih opcija, već je jedan od neizbježnih elemenata u izgradnji zajednica i civilnog društva.”*

- **Marša Camlić, mag.soc.rada**

Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije

Viša stručna suradnica za socijalnu skrb

